

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool - De Vlieger te KASTERLEE

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	9431
Instelling	Gemeentelijke Basisschool - De Vlieger
Directeur	Viviane WOUTERS
Adres	Mgr. Heylenstraat 22 - 2460 KASTERLEE
Telefoon	014-85.00.67
Fax	014-84.26.34
E-mail	devlieger@skynet.be
Website	www.gbsdevlieger.be
Bestuur van de instelling	Gemeentebestuur van Kasterlee
Adres	Markt 1 - 2460 KASTERLEE
Scholengemeenschap	De Toverkijker
Adres	Peperstraat 24 - 2470 RETIE
CLB	Vrij CLB Kempen
Adres	Rubensstraat 170 - 2300 TURNHOUT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	22-04-2013, 23-04-2013, 25-04-2013, 26-04-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	26-04-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	24-05-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Dirk Janssens
Teamleden	Frank Verstraelen
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: vaststellingen voor de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	12
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie.....	15
3.1.1.6 Lager onderwijs: sociale vaardigheden.....	17
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	19
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	19
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	21
4.1 Begeleiding	21
4.1.1 Leerbegeleiding	21
4.2 Evaluatie	22
4.2.1 Evaluatiepraktijk	22
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	24
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	26
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG	28
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg.....	28
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	28

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek kijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan. Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Gemeentelijke Basisschool De Vlieger bevindt zich in het centrum van Kasterlee, een gemeente in het noorden van de provincie Antwerpen. In de basisschool lopen veel leerlingen uit Kasterlee school. Het team bestaat globaal uit beleidsverantwoordelijken, leerkrachten en medewerkers met heel wat ervaring binnen de school.

De onderwijsinspectie onderzocht tijdens de doorlichting het nastreven van de ontwikkelingsdoelen en het realiseren van de eindtermen Nederlands en wereldoriëntatie in respectievelijk de kleuter- en lagere afdeling en van de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden in de lagere afdeling. Daarnaast onderzocht de inspectie ook hoe de school de leerbegeleiding en de evaluatiepraktijk organiseert en de kwaliteit ervan bewaakt en hoe het algemeen beleid van de school vorm krijgt.

In de kleuterafdeling streven de leerkrachten de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands en wereldoriëntatie in voldoende mate na. Via het gebruik van een planningsinstrument werken de klasleerkrachten op een doordachte manier thema's uit. Ze houden sterk rekening met de beginsituatie en de ontwikkeling van de kleuters om 'onderwijs op maat' te bieden. De leerkrachten slagen erin om een doordacht, volledig en gradueel aanbod te plannen, uit te voeren en te evalueren. Ze creëren daarbij een krachtige en uitdagende leeromgeving waarin kleuters zich veilig en geborgen voelen. De sterk ontwikkelingsgerichte en ontmoetende leerkrachtenstijl leidt tot een onderwijs waarin kleuters vele impulsen tot leren krijgen. De leerkrachten houden daarbij uitdrukkelijk rekening met verschillen in ontwikkeling tussen kleuters. Wanneer kleuters in hun ontwikkeling vastlopen of duidelijke noden hebben, slagen de leerkrachten erin om passende begeleiding of ondersteuning te voorzien.

In de lagere afdeling realiseren de leerkrachten de eindtermen voor Nederlands en wereldoriëntatie in voldoende mate. Voor beide leergebieden gebruiken de leerkrachten een onderwijsleerpakket en zelf uitgewerkte materialen om de inhoud van het onderwijsleeraanbod te bepalen. Ze slagen er algemeen in om voor beide leergebieden een krachtige leeromgeving te creëren waarbij ze actief, interactief en/of coöperatief leren meer en meer een plaats geven. Leerlingen krijgen in toenemende mate kansen om tot op zekere hoogte het leren in eigen handen te nemen.

Leerkrachten gebruiken algemeen het onderwijsleerpakket voor Nederlands om een gradueel onderwijsleeraanbod en –proces te realiseren, in het bijzonder voor lezen, spelling en taalbeschouwing, die heel wat aandacht binnen de zorgwerking krijgen. Preventie, differentiatie en remediëring krijgen een duidelijke plaats in het pedagogisch-didactisch handelen. Ondanks verschillen tussen leerkrachten in het gebruik van het pakket voor de overige domeinen en aspecten krijgen deze in voldoende mate een plaats in het aanbod. Voor spreken, luisteren en (creatief) schrijven kan de volledigheid en de graduele opbouw over de leerjaren heen nog worden bijgestuurd.

Ook voor wereldoriëntatie gebruikt het team een onderwijsleerpakket. De huidige praktijk biedt garanties om in voldoende mate tegemoet te komen aan de maatschappelijke verwachtingen. Leerkrachten hanteren meer en meer activerende werkvormen om leerlingen in toenemende mate een onderzoekshouding bij te brengen. Het gebruik van het pakket leidt tot een onderwijs dat met uitzondering van de eerste graad ondanks de toevoeging van eigen thema's en/of projecten veeleer cursorisch wordt benaderd. Het onderwijsleeraanbod en –proces kunnen nog worden geoptimaliseerd via de studie en meer verregaande toepassing van de visie, uitgangspunten en concrete doelen van het leerplan, in het bijzonder voor de thematische aanpak die het leerplan duidelijk voorstaat. Ook de mate waarin naast kennisverwerving ook de verwerving van inzichten en de ontwikkeling van vaardigheden en attitudes evenwichtig aan bod komen, kan nog verder worden geoptimaliseerd.

De ontwikkeling van sociale vaardigheden krijgt een zeer uitgesproken plaats in de school. Hoewel deze leergebiedoverschrijdende eindtermen enkel gelden voor de lagere afdeling ontwikkelde het team een graduele opbouw vanaf de kleuterafdeling. Het focust op de ontwikkeling van sociale vaardigheden in combinatie met een toenemende aandacht voor talenten en talentontwikkeling. Deze focus leidt tot zeer

uitgesproken activiteiten op school- en klasniveau, waardoor deze eindtermen worden geïntroduceerd, verkend en geoefend. Ze krijgen daarnaast eveneens op een geïntegreerde manier een plaats binnen het onderwijsleerproces, onder meer door het gebruik van vele gevarieerde werk- en organisatievormen.

De leerbegeleiding en de evaluatiepraktijk krijgen binnen de werking van de school een zeer belangrijk accent. Het intern leiderschap – en ruimer het hele team – besteedt heel wat aandacht aan de doelgerichtheid én doeltreffendheid ervan. De school voorziet voldoende ondersteuning opdat teamleden op een doordachte en gelijkgerichte manier hun opdracht kunnen uitvoeren.

De leerbegeleiding is zowel op school-, klas- als leerlingenniveau uitgewerkt. Het schoolteam slaagt erin om op een doordachte wijze preventie, differentiatie en remediëring een plaats te geven in de praktijk. Dit gebeurt op basis van een schooleigen visie, duidelijke verwachtingen en procedures en met een veelheid aan middelen. Opvallend is de aandacht voor onderlinge ondersteuning binnen het team. De taakinvulling van klas- en zorgleerkrachten en de zorgcoördinator leidt tot een flexibele en efficiënte leerbegeleiding. Het intern leiderschap heeft – in samenspraak met het team – voldoende aandacht voor vernieuwing en verbetering van de huidige werking. De evaluatie van de zorgbrede en zorgverbredende activiteiten vormt meer en meer een invalshoek om de kwaliteit ervan te bewaken en zonodig bij te sturen.

Het team hecht heel wat belang aan evaluatie en rapportering. De school heeft een duidelijke visie over de rol van de evaluatie- en rapporteringspraktijk in het onderwijs. Samen besteden de teamleden geregeld aandacht aan de optimalisering en de verbreding van de evaluatiepraktijk. Dit verbeteringsproces loopt gedeeltelijk parallel met de prioritaire werkpunten op onderwijskundig gebied. Het team richt zich op de aanpassing van de evaluatiepraktijk wanneer onderwijskundige vernieuwingen werden geïmplementeerd.

Uit de doorlichting blijkt dat het beleidsvoerend vermogen van de school meer en meer een centrale en bepalende factor is in de wijze waarop het onderwijskundig en organisatorisch functioneren van de school vorm krijgen. Het intern leiderschap investeert in schoolwerkplanning om visieteksten, verwachtingen en afspraken, procedures, middelen en andere aspecten van de school- en klaswerking in kaart te brengen en te delen met het hele team. De huidige beleidscontext heeft meer en meer een participatief en democratisch karakter. Teamleden nemen deel aan de beleidsvoorbereiding en –uitvoering via het zorgteam, het kernteam en meerdere werkgroepen.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies. Het beleidsvoerend vermogen van de school vormt een stevig draagvlak om het huidige ontwikkelingstraject autonoom verder te zetten en om de onderwijskwaliteit te evalueren, bij sturen, te borgen of te verbeteren op basis van de aanbevelingen in dit verslag en op basis van vormen van zelfevaluatie.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie
sociale vaardigheden

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

ONTWERPVERSLAG

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate na. De leerkrachten slagen erin om een zeer talige leeromgeving te creëren waardoor vele kansen tot taalverwerving of –ontwikkeling worden geboden. De verschillende domeinen en de bijbehorende (leeftijds)specifieke doelen zijn richtinggevend voor het onderwijsleeraanbod en –proces.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wereldoriëntatie in voldoende mate na. De thematische benadering leidt tot een gradueel en geïntegreerd onderwijsleeraanbod. De leerkrachten creëren een krachtige leeromgeving waarin kleuters heel wat kansen op maat krijgen om de werkelijkheid te ontdekken en te exploreren en hierbij te leren.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: vaststellingen voor de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie

Historiek Sinds de oprichting van de kleuterafdeling vanaf het schooljaar 2004-2005 spande het geleidelijk groeiend aantal leerkrachten zich sterk in om gaandeweg de eigen klaspraktijk in te vullen en samen vorm te geven aan de nieuwe kleuterafdeling. Dit ontwikkelingstraject resulteerde in een hecht team met onder meer sterke aandacht voor visie-ontwikkeling en onderlinge afstemming van de planning, uitvoering en evaluatie van het onderwijsleeraanbod en -proces. De doordachte selectie van leerkrachten door het intern leiderschap en het schoolbestuur leidde duidelijk tot een hecht en complementair team.

Het team van de kleuterafdeling ontwikkelde een gezamenlijk gedeelde visie op hedendaags, kwaliteitsvol kleuteronderwijs, die de basis vormt voor de werking. De leerkrachten reflecteren geregeld gezamenlijk op het eigen handelen en sturen bij waar nodig. De stimulerende samenwerking en het frequent overleg over de praktijk genereren een gezonde ontwikkelingsdynamiek. Het team staat open voor verandering en brengt aangereikte of verworven inzichten en vernieuwingen ook daadwerkelijk in de praktijk.

Curriculum

Onderwijsaanbod

Referentiekader

Planning

Evenwichtig en volledig

Samenhang

Brede harmonische vorming

Actief leren

De leerkrachten kiezen uitdrukkelijk voor de organisatie van een samenhangend, thematisch onderwijsleeraanbod en een bijbehorend onderwijsleerproces. Ze slagen er op die manier in om zowel thema's aansluitend bij de interesses en de leef- en belevingswereld van de kleuters als kalender- en seizoensgebonden thema's uit te werken. De werkelijkheidsgerichtheid van het aanbod speelt een duidelijke rol bij de bepaling van de onderwijsleeractiviteiten. Eigen aan de thematische benadering is de geïntegreerde wijze waarop de leergebieden en de onderliggende domeinen in onderlinge samenhang aan bod komen.

De leerkrachten gebruiken een planningsinstrument van de onderwijskoepel om passende doelen te selecteren en om een samenhangend en evenwichtig onderwijsleeraanbod en –proces te voorzien. Op dit moment investeert het team in de optimalisering van de planningsmethodiek en het gebruik van bijbehorende

planningsdocumenten. De leerkrachten beogen daarbij een verhoging van de transparantie en de doelgerichtheid van de planning van de activiteiten binnen de thema's. Het gebruik van het instrument resulteert in eerste instantie in een uitgebreide doelenlijst bij de thema's. Op dit moment maken de leerkrachten hierin een selectie per leergebied en domein. Ze vertrekken vanuit de beginsituatie van de leerlingen om doelen voorop te stellen, in het bijzonder doelen die ze systematisch moeten nastreven. De doelselectie is duidelijk richtinggevend voor de concrete uitvoering van de activiteiten. Het creëren van een duidelijke relatie tussen geselecteerde doelen en activiteiten kan de transparantie in de planning nog verhogen.

De huidige planningsmethodiek maakt het leerkrachten mogelijk om formeel doelen die impliciet of expliciet aan bod komen van elkaar te onderscheiden. De mate waarin leerkrachten dit onderscheid hanteren om te bewaken dat alle doelen met een voldoende didactische frequentie aan bod komen, kan nog worden geoptimaliseerd.

De verdere operationalisering van de planning leidt via het gebruik van een weekplanning tot een evenwichtige keuze van leerinhouden, de invulling en verrijking van de hoeken en de bepaling van het nevena aanbod. Leerkrachten gebruiken hiertoe een veelheid aan bijkomende bronnen en materialen.

Opvallend is de structurele zorg die leerkrachten hierbij besteden aan het creëren van een positief en stimulerend pedagogisch klimaat. De socio-emotionele ontwikkeling neemt hierbij een belangrijke plaats in, in het bijzonder het welbevinden en het (positief) zelfbeeld van de kleuters. Op die manier bouwen ze een veilige, krachtige leeromgeving uit waarin de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie een zeer uitgesproken plaats krijgen. De achterliggende visie en de uitgangspunten van beide leerplannen zijn duidelijk herkenbaar aanwezig in de praktijk.

Nederlands krijgt algemeen en structureel aandacht in het aanbod. Het team ontwikkelde samen met het intern leiderschap meerdere documenten binnen het schoolwerkplan waarin afspraken m.b.t. doelen, inhouden, materialen en werk- en organisatievormen en gezamenlijke activiteiten of projecten per doelgroep in kaart werden gebracht. Deze afspraken zijn mee richtinggevend voor de bepaling en uitvoering van het onderwijsleeraanbod en –proces.

Naast specifieke activiteiten aangestuurd door de klasleerkracht bieden de veelal bij het thema verrijkte hoeken en/of het nevena aanbod heel wat kansen tot taalverwerving en/of –ontwikkeling. De leerkrachten slagen erin om kleuters actief met de talige aspecten van het thema aan de slag te laten gaan. De realiteits- en/of functionaliteitswaarde van het thema speelt hierin een belangrijke rol. De aanpak van taalverschillen vormt indien nodig een invalshoek voor het onderwijsleeraanbod en –proces. Leerkrachten laten daarbij het aanleren van Nederlands sterk aansluiten bij de interesses en de behoeften van de kleuters.

Leerkrachten zijn sterk gericht op de ontwikkeling van communicatieve vaardigheden bij de kleuters. Luisteren en spreken staan dan ook centraal in het onderwijsleeraanbod. Via vele activiteiten zoals onder meer kringgesprekken, vertellen, voorlezen en de organisatie van taalspelletjes en rollenspelen en de verrijking van de hoeken geven ze kleuters vele impulsen om actief en interactief met elkaar te spelen en te communiceren.

Ontluikende geletterheid krijgt structureel en afhankelijk van de beginsituatie van de klasgroep en/of de kleuters een plaats in het aanbod. Leerkrachten slagen er duidelijk in via de organisatie van heel wat activiteiten (zoals onder meer voorlezen, occasioneel meelesen en het spelen van vele taalspelletjes) en het gebruik van vele materialen (prentenboeken, tekeningen, pictogrammen en zo meer) om de ontluikende geletterdheid te stimuleren. De recente vaststelling van het team dat de ontwikkeling van de leesvaardigheid in de lagere afdeling bijkomende aandacht verdiende, leidde eveneens tot een verhoogde aandacht voor dit aspect in de kleuterafdeling.

Ook ontluikend schrijfgedrag komt voldoende intentioneel aan bod via het gebruik van pictogrammen, leesfriezen en/of ander visueel materiaal. Kleuters ervaren op die manier de communicatieve waarde van geschreven of gedrukt materiaal. Het 'schrijven' van teksten kan evenwel nog een meer prominente plaats in het aanbod krijgen.

Tijdens de lessen lichamelijke opvoeding krijgt taal een belangrijke rol in zowel het gebruik van instructietaal als in de organisatie van interactieve spel- en bewegingsvormen. Kleuters krijgen vele kansen tot (talige) expressie van onder meer de beleving van de aangebrachte bewegingsvormen en –opdrachten.

De aandacht voor wereldoriëntatie is vanzelfsprekend ingebed in de thematische benadering van het onderwijsleerproces. De leef- en belevingswereld van de kleuters vormt de invalshoek voor de uitwerking van de thema's. Afhankelijk van het thema krijgen de verschillende domeinen een meer vooraanstaande plaats in het aanbod. Specifieke themaweken zoals een verkeersweek leiden ook geregeld tot de uitwerking van een thema met de hele kleuterafdeling. Deze keuze daagt het team uit om een gedifferentieerd aanbod en proces te voorzien waarbij onderlinge afstemming via intens overleg noodzakelijk is.

De geïntegreerde aanpak leidt tot een duidelijk en horizontaal samenhangend aanbod waardoor de werkelijkheid wordt ontdekt en geëxploreerd. Kleuters krijgen hierbij heel wat kansen tot handelen, denken en verwoorden waarbij zowel de verwerving van kennis en inzichten als de ontwikkeling van vaardigheden en attitudes op hun niveau ruim aan bod komen. De stimulerende, waarderende en begeleidende rol van de leerkrachten biedt heel wat gelegenheden aan kleuters tot zelfontdekkend leren.

De werkelijkheidsgerichtheid komt onder meer tot uiting in de bij het thema horende geleide activiteiten en de verrijkte hoeken. Het gebruik van realia en de organisatie van leerwandelingen verhogen de werkelijkheidswaarde. De inbreng van de kleuters krijgt hierbij eveneens een belangrijke rol als aangrijpingspunt om het aanbod te verruimen en nog sterker aan te sluiten bij hun beginsituatie en interesses. De verschillende domeinen komen intentioneel aan bod. Ook het aanbod voor lichamelijke opvoeding sluit indien mogelijk en relevant aan bij de in de klasgroepen behandelde thema's, in het bijzonder bij de seizoens- en/of kalendergebonden thema's.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

Zowel voor Nederlands als wereldoriëntatie beschikt het team over een ruim aantal diverse bronnen zoals onder meer didactische publicaties en naslagwerken en over vele materialen zoals prentenboeken, spelletjes, prenten, kalenders en computerprogramma's. Het gebruik ervan gebeurt doordacht.

Ook de inrichting en het gebruik van de klassen, de speelplaats en het

schooldomein dragen bij tot het creëren van een leer-rijke omgeving, waarin de kleuters heel wat ontwikkelingsimpulsen en –kansen krijgen.

Leerkrachten besteden via frequent inhoudelijk overleg aandacht aan de onderlinge afstemming van het gebruik van leermiddelen en materialen, in het bijzonder bij gezamenlijke thema's. Op die manier creëren ze ook een graduele opbouw in het gebruik van ontwikkelingsmaterialen. Deze opbouw biedt garanties voor de aansluiting bij de beginsituatie en de didactische leeftijd van de kleuters.

Het team investeert periodiek ook structureel in de optimalisering van het gebruik van ontwikkelingsmaterialen en leermiddelen. Illustratief hiervoor is het gebruik van een kijkwijzer om de klaswanden zo 'leerkrachtig' mogelijk te maken.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

Om aan te sluiten bij de beginsituatie en de ontwikkeling van de kleuters volgen de leerkrachten heel wat procedures en gebruiken ze meerdere instrumenten. Overgangsgesprekken, frequente observaties, de screening van welbevinden, betrokkenheid en competenties en de periodieke screening/inventaris van de vorderingen van de kleuters resulteren in een duidelijk en vrij evenwichtig beeld van de ontwikkeling. Indien nodig verfijnt het team de verworven informatie nog via onder meer (extra) observaties door de bij de klasgroep betrokken zorgleerkracht. De bespreking van de informatie tussen de klasleerkracht en deze zorgleerkracht leidt veelal tot een helder beeld van de beginsituatie van de kleuters, de verschillen binnen de klasgroep en de specifieke noden van de individuele kleuter.

De verhouding tussen de vooropgestelde doelen bij het thema en de activiteiten en de gebruikte evaluatievormen en bijbehorende registratiedocumenten is op dit moment echter nog beperkt transparant en niet volledig. De afstemming tussen het referentiekader voor de planning en het kindvolgsysteem kan nog worden geoptimaliseerd waardoor leerkrachten minder dan nu een 'vertaalslag' moeten maken om de ontwikkeling van de kleuters correct in kaart te brengen. Het kindvolgsysteem bevat daarnaast weinig directe items die verband houden met de doelen en inhouden van wereldoriëntatie. Het team is zich van deze uitdagingen bewust en onderneemt acties om het eigen kleutervolgsysteem te optimaliseren.

Naast deze eigen evaluatievormen hanteert het team – afhankelijk van de doelgroep – ook genormeerde testen om de eigen kijk op de ontwikkeling van de kleuters verder te verfijnen of bij te sturen. Het complementair gebruik van eigen evaluatievormen en genormeerde testen leidt tot een degelijk inzicht in de eigenheid en de beginsituatie van de kleuters op heel wat terreinen.

Begeleiding

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De leerbegeleiding maakt zeer wezenlijk deel uit van het 'denken en doen' van de leerkrachten. Het intern leiderschap ontwikkelde samen met het team een duidelijke visie op de wijze waarop de klasleerkrachten en de zorgleerkrachten de leerbegeleiding in de praktijk gestalte (dienen te) geven.

Binnen deze visie is de klasleerkracht de verantwoordelijke voor de eerstelijnszorg waarbij zowel preventie als differentiatie en remediëring in de focus staan. De kindgerichte en stimulerende begeleidingsstijl van de leerkrachten heeft niet enkel een positieve invloed op de benadering van het reguliere aanbod maar draagt ook wezenlijk bij tot de kwaliteit van de ontwikkelingsgerichte impulsen, acties en interventies binnen de leerbegeleiding. Het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters vormen hierbij belangrijk criteria. Hierbij aansluitend heeft het team meer en meer oog voor de positieve kenmerken van de kleuters als

aangrijpingspunt voor hun begeleiding.

De klasleerkrachten slagen er algemeen in om een krachtige leeromgeving met een sterk preventief karakter te creëren. Kleuters krijgen vele kansen om op hun niveau in te gaan op het aanbod en via ontdekken, exploreren en experimenteren al spelend te ontwikkelen. Klasleerkrachten hebben geregeld oog voor het ingaan op wat kleuters aanreiken, het geven van extra impulsen en het verrijken van de hoeken.

Verschillen in beginsituatie, ontwikkeling en/of (didactische) leeftijd vormen structureel een uitgangspunt om te differentiëren binnen de klasgroepen. Klasleerkrachten bepalen afhankelijk van de doelen en de aard van de activiteit of het aanbod klassikaal, in groepjes of individueel gebeurt. Afhankelijk van de organisatievorm differentiëren leerkrachten onder meer in verwachtingen/niveau, materialen en/of begeleiding.

De (didactische) leeftijd speelt in de gemengde groepen een ondergeschikte rol ten opzichte van de beginsituatie van de individuele kleuter. Het team gebruikt een instrument om een gepersonaliseerd aanbod per kleuter te voorzien, waarbij de ontwikkeling van de zelfsturing van de kleuters tegelijk in de focus staat.

Opmerkelijk is de betrokkenheid van de leerkrachten van het eerste leerjaar bij de zorgwerking in de kleuterafdeling. Binnen de leerbegeleiding hebben de leerkrachten een zorgopdracht in de voorgaande, parallelle of volgende klasgroep waardoor ze naast de concrete zorginterventie respectievelijk inzicht in de (beginsituatie van) de kleuters verwerven of hun voorkennis van de beginsituatie en hun expertise benutten om een gericht zorgaanbod te voorzien. De ontwikkelingsondersteuning voor taal krijgt hierin een duidelijke plaats.

Kleuters met specifieke noden waarbij de activiteiten van de klasleerkracht en de zorginterventies onvoldoende effect bereiken, worden besproken op een multidisciplinair overleg. Dit overleg resulteert onder meer in afspraken voor verdere opvolging, de formulering van een meer uitgeklaarde zorgvraag en de bepaling van nieuwe interventies, de optie voor een gesprek met ouders of de verwijzing naar externe hulpverlening.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling realiseert de eindtermen voor Nederlands in voldoende mate. Het gebruik van een onderwijsleerpakket garandeert een gradueel opgebouwd aanbod waarbij de aandacht voor de leesvaardigheid opmerkelijk is. Het team investeert zeer sterk in de leerbegeleiding voor dit leergebied.

Curriculum

Onderwijsaanbod

Referentiekader

Planning

Evenwichtig en volledig

Samenhang

Brede harmonische vorming

Actief leren

De leerkrachten van de lagere afdeling gebruiken een onderwijsleerpakket om het onderwijsleeraanbod en –proces voor Nederlands op een gelijkgerichte en samenhangende wijze gestalte te geven.

In het eerste leerjaar is het onderwijsleerpakket prioritair gericht op de ontwikkeling van leesvaardigheid maar is er eveneens aandacht voor de domeinen luisteren, spreken, schrijven en taalbeschouwing. Vanaf het tweede leerjaar gebruikt het team een ander onderwijsleerpakket om te voorzien in een gestructureerd onderwijsleeraanbod. Dit pakket is duidelijk richtinggevend voor de invulling van de domeinen lezen, schrijven (in het bijzonder spelling) en taalbeschouwing, waardoor de volledigheid en de graduele opbouw van het

onderwijsleeraanbod voor deze domeinen globaal worden gegarandeerd. De planning van de overige domeinen is meer leerkrachtafhankelijk. Vooral voor '(creatief) schrijven', 'luisteren' en 'spreken' wordt het onderwijsleerpakket minder consequent gevolgd.

Het team focust structureel op de ontwikkeling van technisch en begrijpend lezen. Vanuit de vaststelling dat de ontwikkeling van de basisvaardigheden voor lezen de voorbije jaren minder gunstig verliep, ondernam het team heel wat acties om het lezen van de leerlingen te bevorderen. Bijzondere aandacht gaat naar de ontwikkeling van de basisvaardigheden en een sterke investering in het aanvankelijk/technisch lezen. Daarnaast krijgt het begrijpend lezen eveneens voldoende aandacht. Leerkrachten benutten naast het materiaal uit het onderwijsleerpakket ook andere tekstbronnen om aan te sluiten bij de interesses van de leerlingen. De verhoging van de frequentie van leesmomenten en het gebruik van meerdere werk- en organisatievormen bieden leerkrachten heel wat kansen om de leesvaardigheid én het leesplezier bij de leerlingen positief te beïnvloeden. Periodieke bezoeken aan de plaatselijke bibliotheek en leesbevorderende acties stimuleren de leerlingen.

Spelling en taalbeschouwing krijgen een zeer prominente plaats in het aanbod. De ontwikkeling van de basisvaardigheden en van de deelvaardigheid spellen binnen het domein schrijven krijgt heel wat aandacht. De meeste leerkrachten breiden het aanbod in het onderwijsleerpakket uit met een additioneel pakket. Op die manier wil het team de spellingvaardigheid bij de leerlingen stimuleren. Deze investering leidt volgens de leerkrachten tot een verhoogde schrijf- en spellingvaardigheid. Voor het domein taalbeschouwing baseren de leerkrachten hun aanbod grotendeels op het onderwijsleerpakket. De aandacht gaat sterk uit naar het reflecteren op woorden en woordgroepen en op zinnen. Het reflecteren op de betekenis van niet-talige elementen, het reflecteren op taalgebruik binnen het communicatieschema en op teksten komt weliswaar aan bod maar kan nog worden geoptimaliseerd. Dit geldt ook voor de aandacht voor de ontwikkeling van (inter)culturele gerichtheid en taalgebruik.

De grote aandacht voor bovenvermelde domeinen creëert op dit moment een situatie waarbij de volledigheid en graduele opbouw voor spreken, luisteren en/of (creactief) schrijven enigszins onder druk komt te staan. De mate waarin het team deze aspecten een plaats binnen de planning van Nederlands geeft, is afhankelijk van de perceptie van de individuele leerkrachten op de relevantie en het belang ervan. De leerkrachten gebruiken voor deze domeinen slechts gedeeltelijk het onderwijsleerpakket. Daarnaast bieden ze hun leerlingen kansen tot spreken, luisteren en/of (creactief) schrijven via de organisatie van uitgesproken, specifieke activiteiten met eigen accenten en/of via de organisatie van een aantal gespreksvormen tijdens andere lessen. De mate waarin leerkrachten hierbij doelgericht het leerplan als referentiekader gebruiken, is echter nog veeleer beperkt. Leerkrachten zijn zich minder bewust van de leerplandoelen om de totaal- en deelvaardigheden intentioneel aan bod te laten komen. Ook doelen van luisterbeleving en de ontwikkeling van luisterattitudes en gespreks- en correspondentievaardigheden krijgen nog een beperktere plaats in het onderwijsleeraanbod en –proces.

Materieel beheer	Het team gebruikt actuele onderwijsleerpakketten, zelfgemaakte materialen
Uitrusting	en/of materialen van andere bronnen om een passend onderwijsaanbod te
Leermiddelen	voorzien. De leermiddelen zijn aangepast aan de beginsituatie van de leerlingen. Het huidige gebruik ervan resulteert globaal in een relevant en gradueel

opgebouwd aanbod over de leerjaren heen.

Naast het standaardmateriaal beschikt de school eveneens over meer op remediëring en differentiatie gericht materiaal dat passend wordt aangewend.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

De leerkrachten hanteren voor de evaluatie van de vorderingen van de leerlingen voor Nederlands in meer of mindere mate de evaluatiemiddelen en –vormen van het onderwijsleerpakket. Geregeld gebruiken ze ook zelfgemaakte toetsen om zich een meer verfijnd of aanvullend beeld te vormen en/of om aan te sluiten bij het additionele aanbod, in het bijzonder voor spelling en taalbeschouwing. Het gebruik van fouteninventarissen en/of –analyses om een duidelijk beeld te krijgen op de oorzaak van de gemaakte fouten krijgt in toenemende mate een plaats binnen de evaluatiepraktijk.

De school besteedt extra zorg aan (technisch) lezen en spelling. Om een meer objectiveerbaar en meer verfijnd beeld van de beginsituatie van de leerlingen te verwerven, gebruikt het team hiervoor genormeerde testen.

De evaluatie van de vorderingen voor spreken, luisteren en (creatief) schrijven gebeurt veeleer occasioneel en is voornamelijk gebaseerd op indrukken of op een beperkt aantal criteria, al dan niet gerelateerd aan leerplandoelen.

Begeleiding

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Lezen, taalbeschouwing en spelling krijgen een duidelijke plaats in de leerbegeleiding. Het team beschikt hierbij over voldoende informatie uit de klasoetsen en de genormeerde toetsen om verschillen tussen en zorgvragen van leerlingen te detecteren, te diagnosticeren, te bespreken en ondersteunende interventies te voorzien. De klasleerkrachten slagen er algemeen in om zelf en/of in samenspraak/samenwerking met de zorgcoördinator of hun directe collega's bijbehorende en passende vormen van differentiatie en remediëring in te schakelen.

Vormen van differentiatie in instructie, tempo, hoeveelheid, moeilijkheidsgraad of niveau en/of begeleiding worden in toenemende mate gebruikt. Indien nodig hergroeperen klasleerkrachten hun leerlingen om bijkomend te oefenen of te remediëren. Ook in het contract- en/of hoekenwerk komen aspecten van Nederlands aan bod. De structurele en uitgesproken aandacht voor lezen is een voorbeeld van de wijze waarop een schoolteam vanuit een kritische zelfreflectie acties kan opzetten om strategisch en gezamenlijk verbeteringsinitiatieven te organiseren.

Ook in de lagere afdeling hebben de leerkrachten een zorgopdracht buiten de eigen klasgroep. Veelal ondersteunen ze hun collega in de parallelklas(sen) zodat ze samen kort op de bal kunnen spelen om, indien de noodzaak zich voordoet, moeilijkheden bij leerlingen snel te remediëren.

Indien bovenstaande ondersteuning onvoldoende resulteert in positieve vorderingen bij de leerling(en) bespreken de kindbetrokkenen tijdens een multidisciplinair overleg de verdere op differentiatie en/of remediëring gerichte acties. Bij manifeste leerstoornissen of structurele leerachterstand neemt het multidisciplinair team in samenspraak met de ouders STICORDI-maatregelen en/of volgt de leerling een eigen leertraject dat aansluit bij de individuele beginsituatie.

Initiatieven om te differentiëren of te remediëren voor luisteren, spreken en (creatief) schrijven zijn veeleer uitzonderlijk. De beperkte plaats die deze

domeinen/aspecten binnen de evaluatie krijgen, is hierbij een bepalende factor.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De lagere afdeling realiseert de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie in voldoende mate. De verschillende domeinen komen evenwichtig aan bod. Actieve werkvormen illustreren de visie van de school die een ervaringsgerichte invalshoek en een groeiende zelfsturing door de leerlingen voorstaat.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Na een intensieve zoektocht gebruikt het team sinds enkele jaren een onderwijsleerpakket om ook voor wereldoriëntatie een volledig en gradueel opgebouwd aanbod te bieden. Tijdens deze zoektocht verdiepte het team zich tot op zekere hoogte in de visie op wereldoriëntatie en in het leerplan. Naast aspecten hiervan vormden de vormgeving, de aantrekkelijkheid en de gebruiksvriendelijkheid criteria bij de keuze van het onderwijsleerpakket.

Leerkrachten gebruiken dit pakket als eerste referentiekader om het onderwijsleeraanbod en –proces te plannen, uit te voeren en te evalueren. De leerkrachten gaan uit van de idee dat ze via het gebruik ervan op een gestructureerde, samenhangende wijze het leerplan toepassen. Ze baseren zich hierbij op de bij het onderwijsleerpakket vermelde concordantielijst.

Naast het onderwijsleerpakket voegen leerkrachten nog inhoud voor de eigen doelgroep toe. Het betreft hier zowel onderwerpen die meer gerelateerd zijn aan de leef- en ervaringswereld van de leerlingen als aangereikt door externe organisaties of instanties. Schooleigen aspecten zoals onder meer de organisatie van extra-murosactiviteiten, projecten op schoolniveau, didactische uitstappen en de deelname aan initiatieven van externen krijgen hierbij een plaats. De mate waarin het leerplan en de leerjaarspecifieke leerplandoelen richtinggevend zijn om deze onderwerpen enerzijds in te bedden in de graduele benadering van het leergebied en anderzijds op hun relevantie te beoordelen, is nog veeleer beperkt.

Via de combinatie van het onderwijsleerpakket en eigen inhoud komen alle domeinen op een evenwichtige manier aan bod. Hoewel het onderwijsleerpakket in alle leerjaren thema's voorziet, blijkt vooral in de tweede en derde graad een meer domeinspecifieke en cursorische benadering van wereldoriëntatie centraal te staan in de planning, uitvoering en evaluatie. De visie en de basisprincipes van de eindtermen en het richtsnoer en de algemene principes van het leerplan, dat een geïntegreerde werking vooropstelt, worden hierdoor in beperkte mate toegepast. De beleving van en de functionaliteit voor de werkelijkheid van het kind via de uitwerking van thema's en/of projecten en het bijbehorende principe van multiperspectiviteit vormen hierbij de fundamentele uitgangspunten, waarbij cursorisch onderwijs 'in bepaalde gevallen' noodzakelijk is.

Voor het team van de lagere afdeling bestaat de uitdaging er dan ook in om structureel te investeren in visieontwikkeling om vanuit een veel sterkere thematische en multiperspectieve benadering onder meer de volledigheid, de graduele opbouw, de werkelijkheidsgerichtheid en de didactische aanpak te (blijven) garanderen conform de maatschappelijke verwachtingen. Op dit moment vormt een correcte interpretatie van leerplandoelen tot op zekere hoogte nog een uitdaging voor het team, in het bijzonder om de volledige betekenis van een aantal leerplandoelen, die verwijzen naar de verwerving van inzichten en de ontwikkeling van vaardigheden en attitudes, te vatten en te

realiseren.

Het team hanteert heel wat werkvormen die bij deze heroriëntering zeker mogelijkheden bieden om tegemoet te komen aan de inhoud en betekenis van de leerplandoelen en de bijbehorende visie. In de huidige onderwijspraktijk krijgen leerlingen immers in toenemende mate kansen om aspecten van de werkelijkheid te ontdekken, te exploreren, te experimenteren en de ervaringen en verworven inzichten te verwoorden.

De mate waarin leerkrachten erin slagen om een krachtige leeromgeving te creëren vertoont weliswaar nog verschillen, doch algemeen krijgen leerlingen meer en meer kansen om actief, interactief en/of coöperatief te leren en samen informatie te verwerven en te verwerken, waardoor de gezamenlijke constructie van kennis en – in toenemende mate – inzichten en ‘leren leren’ en ‘sociale vaardigheden’ ruime(re) kansen krijgen.

Materieel beheer

*Uitrusting
Leermiddelen*

Het team hanteert een onderwijsleerpakket en beschikt daarnaast over een ruim aantal naslagwerken op het niveau van de leerlingen. Afhankelijk van het thema groeit de aandacht voor waarnemingen en exploratie waardoor de beleving van de werkelijkheid door de leerlingen wordt versterkt. De organisatie van extra-murosactiviteiten, projecten op schoolniveau, didactische uitstappen en de deelname aan initiatieven van derden bieden ruime mogelijkheden om aspecten van de werkelijkheid te ontdekken.

De ICT-voorzieningen worden structureel benut om – in samenspraak met de leerkracht ICT – de leerlingen vele kansen te bieden om zelfstandig te leren in een door ICT ondersteunde omgeving. Leerlingen slagen er ook in om met behulp van ICT voor hen bestemde, digitale informatie op te zoeken, te verwerken en te bewaren. Ook het gebruik van ICT om informatie aan de andere leerlingen voor te stellen krijgt een plaats in het aanbod.

Evaluatie

*Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem*

De wijze waarop de vorderingen van de leerlingen voor wereldoriëntatie in kaart worden gebracht, vertoont duidelijke verschillen binnen het team. De evaluatie gebeurt via het gebruik van de toetsen van het onderwijsleerpakket, de ontwikkeling en het gebruik van eigen toetsen en/of andere evaluatievormen.

De evaluatie spoort sterk met de wijze waarop leerkrachten hun onderwijsleeraanbod en –proces plannen en uitvoeren. Algemeen focussen ze nog vrij sterk op de reproductie van kennis en evalueren ze minder de verwerving van inzichten en de ontwikkeling van vaardigheden en attitudes. Hoewel de aandacht voor alternatieve evaluatievormen groeit, vormt de evaluatie van de ontwikkeling van vaardigheden en attitudes, die niet meteen ‘meetbaar’ zijn, nog een uitdaging voor de teamleden. Ook de mogelijkheden tot differentiatie bij de evaluatie kunnen nog worden geoptimaliseerd.

De evaluatie voor wereldoriëntatie is grotendeels gericht op de graduele ontwikkeling van studeervaardigheden en op de rapportering. Evaluatiegegevens worden nog weinig benut om voor wereldoriëntatie zorgbrede of zorgverbredende initiatieven op te zetten of om niet bereikte doelen opnieuw in het vervolgtraject te plannen.

De terugkoppeling van de vorderingen is in de rapportering beperkt tot een algemene score en een hiervan afgeleid percentage voor het leergebied. De leerkrachten geven de schriftelijke toetsen met de leerlingen mee ter inzage aan de ouders. Ondanks de informatieve waarde ervan kan de inhoud van de

feedback nog worden geoptimaliseerd, in het bijzonder via de verbreding van de evaluatie van inzichten, vaardigheden en attitudes.

Het gebruik van de resultaten met het oog op de bijsturing van het onderwijsleeraanbod en/of -proces op klasniveau of op de optimalisering ervan op schoolniveau kent een duidelijke groei. De school nam deel aan een externe toets van de onderwijskoepel, die meer dan vroeger aanleiding geeft tot een gezamenlijke en diepgaande analyse van de resultaten.

Begeleiding De beeldvorming voor wereldoriëntatie is nog veeleer beperkt tot de resultaten van de toetsen en enkele algemene cijfers op het rapport. Leerkrachten nemen alsnog weinig initiatieven om te differentiëren in en/of te remediëren bij het onderwijsleeraanbod van wereldoriëntatie. Manifeste en algemene uitvallende aspecten op klasniveau worden hernomen of in het aanbod van hoeken- en/of contractwerk opgenomen. Leerlingen met ondersteunende maatregelen (STICORDI) of een individueel leertraject krijgen indien nodig een gedifferentieerd aanbod en passende evaluatie.

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Leerkrachten vinden het niet vanzelfsprekend om rekening te houden met verschillen tussen en specifieke zorgvragen van leerlingen bij de realisatie van de (leerplan)doelen. Het team staat dan ook voor de uitdaging om samen kritisch te reflecteren over de functie en vormen van evaluatie voor wereldoriëntatie en over de bijbehorende gevolgen voor de leerbegeleiding.

3.1.1.6 Lager onderwijs: sociale vaardigheden

Voldoet

De lagere afdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden in voldoende mate na. De expliciete én geïntegreerde benadering resulteert in een gezamenlijk gedeelde bezorgheid om de ontwikkeling ervan bij de leerlingen.

Curriculum De school ontwikkelde een visietekst omtrent sociale vaardigheden. Het team koos duidelijk om te vertrekken vanuit de ontwikkelingsdoelen, eindtermen en leerplandoelen.

Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Hoewel de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden enkel gelden voor de lagere afdeling ontwikkelde het team een graduele opbouw vanaf de kleuterafdeling. De recente inbedding van sociale vaardigheden in de toenemende aandacht voor talenten en talentontwikkeling in de lagere afdeling leidt tot een aanpak 'Talenten in sociale vaardigheden'.

Om deze aanpak te concretiseren kiest het hele team maandelijks een duidelijke invalshoek die telkens één specifiek aspect van sociale vaardigheden onder de aandacht van alle leerlingen brengt. Deze invalshoek wordt in beide afdelingen op een ludieke manier geïntroduceerd waarna de leerkrachten samen met de leerlingen in elke klasgroep zowel aandacht geven aan het bijbehorende aandachtspunt als – vooral in de lagere afdeling – het talent in de focus.

Leerkrachten van de lagere afdeling werken het aandachtspunt voor het eigen leerjaar verder uit. Het team inventariseerde deze uitwerking in een specifiek document waarbij per leerjaar beide aspecten worden geconcretiseerd en gerelateerd aan de eindtermen. De domeinen 'relatiewijzen' en 'samenwerking' krijgen impliciete en expliciete aandacht tijdens momenten van partner- en/of groepswork. Afhankelijk van de frequentie en de kwaliteit van deze werkvormen biedt de organisatie ervan ook kansen om 'gespreksconventies' te oefenen.

De leerplandoelen, in het bijzonder van wereldoriëntatie, binnen het domein mens vormen een duidelijk referentiekader. Zowel de leerlijn 'sociale cognitie' als de leerlijn 'sociale vaardigheden' zijn richtinggevend voor de realisatie van het onderwijsleeraanbod en –proces.

De school beschikt naast deze structurele aanpak over school- en klasregels om het samen leven en leren binnen een veilige omgeving te laten verlopen. Afhankelijk van de leerkracht krijgen onder meer kindcontacten, het gebruik van gevoelsmeters en/of coöperatieve werkvormen een plaats in de klaswerking, waardoor leerlingen kansen krijgen om hun gevoelens en gedachten te uiten en om hun sociaal functioneren te ontwikkelen.

Ook tijdens de lessen lichamelijke opvoeding wordt intentioneel aandacht besteed aan de ontwikkeling van sociale vaardigheden. Samen sporten en spelen krijgen een belangrijke plaats in het aanbod en bieden heel wat oefenkansen tot samenwerking en het gebruik van gespreksconventies.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De school gebruikt in beide afdelingen leeftijds- of leerjaarspecifieke documenten die inspirerend en/of richtinggevend zijn voor de organisatie van activiteiten om aspecten van sociale vaardigheden en/of het domein mens van het leerplan onder de aandacht van de leerlingen te brengen. Naslagwerken, didactische publicaties en pakketten fungeren als inspiratiebronnen om de ontwikkeling van sociale vaardigheden te verfijnen, te verbreden en/of te verdiepen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

De evaluatie van sociale vaardigheden gebeurt op de eerste plaats via observaties tijdens de gewone lessen en tijdens de specifieke activiteiten. De mate echter waarin de geselecteerde eindtermen en/of leerplandoelen worden gebruikt om de ontwikkeling van de leerlingen in kaart te brengen is nog veeleer beperkt. De evaluatie is algemeen nog vrij sterk gebaseerd op een intuïtieve inschatting van het globaal sociaal functioneren. In het periodiek rapport bevindt zich een deel waarin de sociale gerichtheid en de zelfvorming via items als samenwerking, luisterbereidheid, hulpvaardigheid en beleefdheid globaal worden beoordeeld door de leerkracht. In het rapport krijgen leerlingen ook de kans om zichzelf te evalueren voor meerdere aspecten, waaronder onder meer hun welbevinden en hun sociale status. Ook de ouders krijgen – weliswaar globaal – de kans om een eigen mening over het rapport te verwoorden.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Leerkrachten zetten op basis van de sociale context van de klasgroep, de socio-emotionele ontwikkeling en/of de sociale vaardigheden van de leerlingen activiteiten op om leerlingen te stimuleren in hun ontwikkeling. Het creëren van een veilig en stimulerend pedagogisch klimaat vormt een belangrijke factor om een context te scheppen waarin de leerlingen hun sociale vaardigheden kunnen ontwikkelen. Het team geeft frequent aandacht aan het welbevinden en de betrokkenheid van leerlingen. Beide aspecten zijn tot op zekere hoogte 'graadmeters' voor de leerkrachten binnen de sociale en emotionele begeleiding van de leerlingen. Leerkrachten gaan algemeen uit van de erkenning van de eigenheid van elke leerling. Het school- en klasklimaat is dan ook algemeen kindvriendelijk en warm.

Bij acute of manifeste gedragsproblemen besteden de klasleerkrachten en/of de zorgleerkrachten meer aandacht aan de verfijning van de beeldvorming met het

oog op de organisatie van passende interventies en begeleiding. De kindbetrokkenen trachten tijdens een bespreking op het multidisciplinair overleg ook aandacht voor positieve aspecten van de leerlingen te hebben, waarmee ze op een positieve en ontwikkelingsgerichte manier de leerlingen ook hierbij willen begeleiden. Indien nodig worden de problematiek en de voorgenomen acties en/of maatregelen besproken tijdens personeelsvergaderingen met het oog op een gelijkgerichte aanpak, onder meer tijdens de speeltijden.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving?	ja

(decreet bao - art. 28)	
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR personeelsformatie)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja
Heeft de school overlegd of onderhandeld in het lokaal comité over een 29ste lestijd? (decreet bao - art. 48)	ja

ONTWERP VERSLAG

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

4.1.1 Leerbegeleiding

Motivering

Het schoolteam maakte en maakt een duidelijk ontwikkelingsproces in de leerbegeleiding door. De school beschikt over een duidelijke beleidsstructuur om de leerbegeleiding op een planmatige manier te realiseren. Het wekelijks overleg tussen directeur en zorgcoördinator en het maandelijks overleg van het zorgteam creëren een duidelijk draagvlak om strategische keuzes te maken en verbeter- of vernieuwingsacties uit te werken.

Het team ontwikkelde door de jaren een brede visie op leerbegeleiding en de onderliggende aspecten. De voorbije cycli van de werking omtrent 'gelijke onderwijskansen' resulteren in een gezamenlijk gedragen leerbegeleiding. De aandacht om relevante, hedendaagse onderwijsontwikkelingen op te pikken en te implementeren in de schoolwerking resulteert in een vernieuwingstraject waarin een leerlinggerichte visie meer en meer centraal staat. 'Onderwijs op maat' vormt van langsom meer een belangrijk criterium voor de planning, uitvoering en evaluatie van het onderwijsleeraanbod en –proces.

Het hele team is doordrongen van de relevantie en het belang van de leerbegeleiding. De vrij recente implementatie en de verdere uitbouw van een digitaal zorgsysteem, structurele overlegvormen en duidelijke visieteksten en bijbehorende afspraken en procedures bieden het team heel wat kansen om de leerbegeleiding zowel in de breedte als in de diepte verder uit te werken. Alle kindbetrokkenen trachten zowel preventie, differentiatie als remediëring een plaats te geven in het onderwijsleerproces.

De visie van de school wordt geconcretiseerd in een zorgcontinuüm dat een duidelijk referentiekader vormt om de leerbegeleiding aan te sturen en op te volgen. De recente implementatie van 'handelingsgericht werken' daagt het team uit om vanuit een nog bredere beeldvorming de beginsituatie en de ontwikkeling van de leerlingen op te volgen en – indien nodig – gericht te ondersteunen.

De beschikbare mensen en middelen worden zowel gebruikt om de klaswerking haalbaar te houden als voor onder meer de zorg op klasniveau, ambulante zorg, gerichte ondersteuning en de coördinatie van de leerbegeleiding. Het team focust daarbij in de eerste plaats op de leergebieden Nederlands en wiskunde en op de socio-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. De mate waarin binnen andere leergebieden leerbegeleiding een onderdeel van de aanpak uitmaakt, is nog leerkrachtafhankelijk en veeleer beperkt.

De klasleerkrachten hebben een duidelijke verantwoordelijkheid binnen de eerstelijnszorg waarbij het respect voor de eigenheid van elk kind centraal staat. De school investeerde in de gelijkgerichte organisatie van de klasinterne zorgwerking en in de deskundigheidsbevordering van de leerkrachten. Het intern leiderschap voorziet in voldoende ondersteuning van de klasleerkrachten om de zorgvisie te concretiseren en op maat van de leerlingen te realiseren. De creatieve aanwending van collega-klasleerkrachten om als zorgleerkrachten in een andere klasgroep te fungeren, verhoogt de betrokkenheid van meerdere leerkrachten bij de leerlingen.

De zorgcoördinator is de spilfiguur binnen de realisatie van het zorgcontinuüm. Het zorgoverleg en het multidisciplinair overleg zijn kwalitatief gegroeid. Naast de coördinatie van de zorgwerking ondersteunt de zorgcoördinator de klasleerkrachten bij de uitvoering van hun (zorg)opdracht(en) via onder meer de

gezamenlijke bepaling van nieuwe zorginterventies en het aanreiken van materialen en/of tips. Tevens werkt de zorgcoördinator op leerlingenniveau waarbij leerlingen met specifieke noden extra worden ondersteund en begeleid.

De school beschikt over een voldoende responsief vermogen om gericht te focussen op de kwaliteit en de aanpak van de eigen leerbegeleiding. Het intern leiderschap – en ruimer het hele team – slaagt erin om binnen de leerbegeleiding een verantwoord evenwicht te creëren tussen verwachtingen van ouders, specifieke noden van leerlingen en de draagkracht van de school en van individuele leerkrachten.

Het toenemend reflectief vermogen van de school resulteert in een verhoogde aandacht voor de ontwikkeling van een kwaliteitszorgsysteem. Het intern leiderschap, in het bijzonder de directeur en de zorgcoördinator, tracht de effecten van het reguliere onderwijsleerproces en van de leerbegeleiding meer en meer in kaart te brengen. De analyse van de toenemende hoeveelheid informatie biedt perspectieven om de effectiviteit en de efficiëntie van de leerbegeleiding te evalueren, verder te ontwikkelen en zonnodig te optimaliseren.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

Motivering

De school beschikt over een visie op 'evaluatie en rapportering'. Deze visietekst concretiseerde het intern leiderschap verder in meerdere teksten die niet enkel de bedoeling van evaluatie en rapportering verduidelijken maar eveneens heldere verwachtingen stellen omtrent de inhoud en de kwaliteit van de evaluatiepraktijk. Het beleid van de voorbije jaren leidde tot de ontwikkeling en/of de implementatie van effectieve procedures, middelen of instrumenten om de beeldvorming te verfijnen, waardoor de zorgbrede en zorgverbredende werking duidelijk nog meer doel en richting kregen.

De teams van beide afdelingen volgen de afspraken over hoe het leerproces van de leerlingen wordt geëvalueerd. Deze afspraken resulteren in zekere mate in een structurele evaluatiepraktijk om de ontwikkeling van de leerlingen voor alle leergebieden op te volgen en om de onderwijskwaliteit op klas- en schoolniveau te evalueren en bij te sturen.

Vooruitblikken en reflecteren op het geleerde zijn een verworvenheid van dit team. Directe, ontwikkelingsgerichte feedback tijdens de activiteiten, zowel over het proces als over het product, is een veel voorkomende vorm van terugkoppeling naar de leerlingen. Geregeld krijgen de leerlingen kansen tot evaluatie van zichzelf of elkaar waardoor hun (zelf)kritisch vermogen stapsgewijze wordt ontwikkeld.

De mate waarin het team het belang en de relevantie van evaluatie als stap in het didactisch proces beschouwt, is afhankelijk van het leergebied en/of het domein. Primaire aandacht gaat globaal naar de evaluatie van de leergebieden Nederlands en wiskunde en naar de screening van het welbevinden van leerlingen. De evaluatie van lichamelijke opvoeding gebeurt eveneens voldoende in de breedte en de diepte. Voor de overige leergebieden en de leergebiedoverschrijdende eindtermen kan de ontwikkeling van een bredere evaluatie nog bijdragen tot de verfijning van de beeldvorming.

Opmerkelijk is de invalshoek van het multidisciplinair overleg. Leerkrachten vormen ter voorbereiding ervan een globaal beeld van de leerling via een inschatting/beoordeling op vijf gebieden, met name 'socio-emotionele ontwikkeling', 'taakgerichtheid', 'motorische ontwikkeling', 'taal' en 'wiskunde'. Naast globale informatie over deze vijf gebieden verfijnt het team voor leerlingen met specifieke noden de beeldvorming via de combinatie van alle beschikbare gegevens, zoals onder meer observatiegegevens, het ontwikkelingsniveau, de leervorderingen, resultaten op eigen en/of genormeerde toetsen en/of informatie uit leerlinggesprekken. Het intern leiderschap hecht veel belang aan een zo volledig mogelijke beeldvorming, waarbij ook het welbevinden en het (positief) zelfbeeld, in het bijzonder van leerlingen met specifieke noden, belangrijke items vormen.

In de kleuterafdeling is de evaluatie geïntegreerd in de klaspraktijk. Het gebruik van geregelde observaties, periodieke screenings en/of genormeerde testen leiden tot informatie over de ontwikkeling van de kleuters voor heel wat aspecten. De synthese van de verworven informatie registreren leerkrachten in het kindvolgsysteem. De indirecte relatie tussen de vooropgestelde doelen tijdens de thema's en activiteiten en het screeningsinstrument en het kindvolgsysteem valt hierbij op. De ontwikkeling en het gebruik van volledig dekkende, transparante evaluatie-instrumenten kan de doelgerichtheid in de kleuterafdeling nog verhelderen en verhogen.

In de lagere afdeling is de doelgerichtheid van de evaluatiepraktijk verschillend per leergebied. De klasleerkrachten gebruiken toetsen uit de onderwijsleerpakketten en/of zelfgemaakte toetsen voor Nederlands, wiskunde, Frans en wereldoriëntatie. De mate waarin deze toetsen representatief en tot op zekere hoogte valide en betrouwbaar zijn, varieert van leerjaar tot leerjaar, van leergebied tot leergebied en/of van toets tot toets. Voor lichamelijke opvoeding trachten de leerkrachten een duidelijk overzicht van de vorderingen van de competenties voor alle domeinen te verwerven. De recente, structurele implementatie van het leerplan muzische vorming daagt het team uit om de evaluatie van dit leergebied op termijn te optimaliseren. De evaluatie van de leergebiedoverschrijdende eindtermen kan ook nog worden bijgestuurd om meer gerichte informatie over de vorderingen van de leerlingen te genereren.

De school investeert in de ontwikkeling van een cultuur om evaluatiegegevens systematisch op klas- en schoolniveau te verzamelen, te analyseren, te bespreken en hieruit passende verbeteracties op te zetten met het oog op de verhoging van de onderwijskwaliteit en –effectiviteit. Ook externe evaluatiegegevens zoals de resultaten op de centrale toetsen van de onderwijскоepel benut het team om kritisch over de eigen werking te reflecteren.

ONTWERPVERSLAG

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De school kende het voorbije decennium een sterke evolutie. De oprichting van de kleuterafdeling en de geregelde instroom van nieuwe leerkrachten in de lagere afdeling leidden meer en meer tot een andere beleidscontext. De voorbije jaren investeerde het team in toenemende mate in de (verdere) ontwikkeling van het beleidsvoerend vermogen.

De huidige beleidsstructuur biedt een draagvlak waarbij teamleden, afhankelijk van hun verantwoordelijkheden en van hun deelname aan overlegmomenten en aan het zorgteam, kernteam of de werkgroepen, meer en meer betrokken worden bij de aansturing van de schoolwerking. Het kernteam heeft zowel een beleidsvoorbereidende als –ondersteunende functie. Het zorgteam en meerdere werkgroepen nemen daarnaast specifieke verantwoordelijkheden op. Op die manier slaagt het team erin om in toenemende mate ‘samen school te maken’.

Het innovatief vermogen van de school komt tot uiting in de wijze waarop het intern leiderschap de onderwijsontwikkelingen van nabij opvolgt en samen met het team passende vernieuwingen weerhoudt en implementeert. Visieontwikkeling en professionalisering vormen hierbij telkens het fundament voor de implementatie van vernieuwingen. Schoolwerkplanning zorgt voor structuur om de vernieuwingen doelbewust en doelgericht uit te proberen, te evalueren en te verankeren in de praktijk. Deze werkwijze zorgt voor een structurele beleidsvoering waarin het schoolteam professioneel kan groeien.

Het intern leiderschap besteedt heel wat aandacht aan de ontwikkeling van een (digitaal) schoolwerkplan waarin vele visieteksten en documenten met onderwijskundige en/of organisatorische aspecten een plaats vinden. De actualisering van de documenten en de uitbouw van een duidelijke structuur opdat alle teamleden op een vlotte manier gebruik kunnen maken van dit schoolwerkplan, vormt al geruime tijd een belangrijk aandachtspunt. Het verhogen van de transparantie van de structuur van het digitale platform biedt perspectieven op een grotere functionaliteit van het schoolwerkplan, zowel voor de uitvoering van de opdracht van individuele teamleden als voor de schoolorganisatie op zich. Dit initiatief vond tot op heden vrij sterk zijn oorsprong uit verantwoordingsperspectief.

Gaandeweg benutte het intern leiderschap echter het lopende proces van schoolwerkplanning om meerdere aspecten van de school- en klaswerking onder de aandacht van het team te brengen, te bespreken en – indien relevant – aan te passen aan de huidige onderwijscontext. Deze evolutie creëert op die manier een ontwikkelingsperspectief om via kritische (zelf)reflectie het onderwijskundig en organisatorisch functioneren van de school te optimaliseren.

Dit proces biedt een duidelijke basis voor de verdere ontwikkeling van een kwaliteitszorgsysteem om sterke en zwakke kanten van de school- en klaswerking in kaart te brengen, te analyseren, te bespreken en passende acties te ondernemen om aspecten te borgen of bij te sturen. De school beschikt over een groeiend zelfevaluerend vermogen om aspecten van de werking in vraag te stellen en af te zetten tegen het schooleigen project en tegen de achtergrond van de maatschappelijke verwachtingen. Onder meer leerlingresultaten, loopbaangegevens en outcomes in het vervolgonderwijs worden op schoolniveau in kaart gebracht, besproken en gesynthetiseerd, wat leidt tot aanpassingen in het onderwijsleeraanbod of –proces. Tevens reageert de school alert op signalen en/of verwachtingen van onderwijsparticipanten, ouders en leerlingen.

De school beschikt over een sterke, structurele overlegcultuur. Studiedagen, personeelsvergaderingen, paralleloverleg, zorgoverleg,... hebben een positieve invloed op haar werking en ontwikkelingsproces. Het intern leiderschap kan steunen op een toenemende professionele dynamiek en een groeiend engagement om veranderingen en/of vernieuwingen door te voeren.

Het team heeft een duidelijke en uitgesproken visie op het voeren van een talenbeleid. In beide afdelingen resulteert dit in diverse initiatieven en werkvormen waarbij de taalinitiatie Frans een laatste realisering vormt.

De school wendt haar SES-lestijden vrij efficiënt aan. Voortbouwend op een kwaliteitsvol gelijkeonderwijskansenbeleid uit het verleden en door een brede en systematische wijze waarop ze haar context en input onderzoekt, heeft de school een betrouwbaar beeld van de noden en behoeften van haar populatie. De gekozen doelstellingen sluiten hierbij aan.

Het groeiend beleidsvoerend vermogen van de school biedt heel wat garanties naar de toekomst. De school beschikt over een toenemend draagvlak om haar maatschappelijke opdrachten op een gestructureerde, kwaliteitsvolle en participatieve manier te realiseren. De onderwijsinspectie vertrouwt dan ook op het huidige intern leiderschap en het hele team om het positieve ontwikkelingsproces van de school verder te zetten.

ONTWERPVERSLAG

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leerkrachten in de kleuterafdeling streven voldoende de leerplandoelen voor Nederlands en wereldoriëntatie op een stapsgewijze, geïntegreerde en evenwichtige wijze na.
- In de kleuterafdeling slagen de leerkrachten erin om in de dagelijkse praktijk een krachtige leeromgeving te ontwikkelen waarbij de kleuters ruime kansen tot actief leren krijgen, via onder meer het sterke aanbod, de rijke hoeken en de doelgerichte ondersteuning.
- De leerkrachten van de lagere afdeling realiseren een zorgbrede en zorgverbredende werking voor Nederlands, in het bijzonder voor lezen, spelling en taalbeschouwing.
- In de lagere afdeling realiseren de leerkrachten de leerplandoelen voor wereldoriëntatie in voldoende mate.
- Via de expliciete én geïntegreerde plaats die 'sociale vaardigheden' in het onderwijsleeraanbod en – proces krijgt, streven de leerkrachten van de lagere afdeling – en ruimer van de hele school – op een structurele en bewuste manier deze leergebiedoverschrijdende eindtermen na.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De aandacht en zorg voor de bestendinging en optimalisering van het stimulerend pedagogisch klimaat en voor het creëren van een krachtige leeromgeving dragen bij tot het welbevinden, de betrokkenheid, de motivatie, het positief zelfbeeld en het sociaal voelen van de leerlingen.
- De wijze waarop de school haar leerlingenbegeleiding organiseert én realiseert, geregeld evalueert, bijstuurt en ondersteunt, biedt vele kansen om tegemoet te komen aan de verschillen tussen leerlingen en aan de wisselende noden en behoeften van de leerlingen.
- De waardevolle initiatieven die de school neemt om de evaluatiepraktijk structureel uit te werken, leiden van langsom meer tot een brede evaluatie van kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De huidige beleidsstructuur en -cultuur, waarbinnen het team onder impuls van het intern leiderschap op een doordachte manier samen school maakt, met erkenning van de professionaliteit en/of de eigenheid van alle kindbetrokkenen, bieden een toenemend draagvlak om tegemoet te komen aan de maatschappelijke verwachtingen.
- Het intern leiderschap - en ruimer het hele team - implementeert onderwijsinnovaties op een strategische wijze via visieontwikkeling, gerichte professionalisering, structureel overleg en periodieke opvolging, evaluatie en borging of bijsturing.
- De ontwikkeling van een kwaliteitszorgsysteem waarbij het team systematisch informatie verzamelt, analyseert en benut om onderwijskundige of organisatorische aspecten te borgen of bij te sturen, biedt meer en meer kansen om als school vanuit ontwikkelingsperspectief verder te werken.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De verdere verfijning van het gebruik van het planningsinstrument biedt in de kleuterafdeling kansen om het onderwijsleeraanbod en -proces en de opvolging van de ontwikkeling van de kleuters verder te optimaliseren mits blijvende aandacht voor de volledigheid en de didactische frequentie waarmee de doelen – op maat van de kleuter(s) – aan bod komen.
- De periodieke en gerichte studie van een leerplan of een domein ervan kan in beide afdelingen bijdragen tot de kritische reflectie over de kwaliteit van het onderwijsleeraanbod en -proces waardoor de eigen visie wordt verduidelijkt en de gezamenlijke doelgerichtheid wordt geoptimaliseerd.

- Het intentioneel gebruik van de leerplandoelen voor spreken, luisteren en (creatief) schrijven kan in de lagere afdeling de doelgerichtheid én doeltreffendheid voor deze domeinen nog optimaliseren.
- De structurele investering in visieontwikkeling voor wereldoriëntatie kan leiden tot een meer uitgesproken thematische en multiperspectieve benadering van het onderwijsleeraanbod zodat het team van de lagere afdeling meer tegemoet komt aan de visie en de basisprincipes van de eindtermen en het richtsnoer en de algemene principes van het leerplan.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De verdere ontwikkeling en verbreding van de evaluatiepraktijk bieden opties om een nog doelgerichtere opvolging en rapportering van de ontwikkeling van kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes te realiseren.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De verdere ontwikkeling van het intern leiderschap, de doeltreffende communicatie en de ondersteunende relaties kan het beleidsvoerend vermogen van de school nog vergroten, in het bijzonder de gezamenlijke doelgerichtheid, het reflectief en responsief vermogen, om meer dan voorheen op een autonome en ontwikkelingsgerichte manier de toekomst van de school vorm te geven.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor **kleuteronderwijs** en **lager onderwijs**.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Dirk Janssens de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	